

tu
m
38
Fa.
e-r

nostar
alajdziceva 4, 88 000
87 (0)88 58 05 53
ax: 58 05 56
-mail: ccimo@bih.net.ba

Center for Civic Initiatives • centar za građanske inicijative • Centar za građanske inicijative

KONAC Općinski izbori

00

Sarajevo, Juni 2000 godine

Izvršni Sažetak

U Bosni i Hercegovini su 8. aprila 2000, održani općinski izbori, na kojima je 4280 građana-volontera iz 254 nevladine organizacije (NVO) iz oba entiteta, svakog kantona, svakog regiona i svake opštine učestvovalo u istorijskoj građanskoj inicijativi promovisanja slobodnih i fer izbora.

Vođena od strane bosanskohercegovačke nevladine organizacije Centri Civilnih Inicijativa (CCI), Mreža NVO je uspjela, po prvi put, sprovesti akciju građanskog nadgledanja izbora na teritoriji cijele BiH. Učestvujući volonterski u ovoj kampanji veliki broj građana je iskazao spremnost da aktivnije učestvuje u razvijanju demokratskih procesa u zemlji. Ova akcija predstavlja važan korak u unaprijeđenju i osiguravanju da bosanskohercegovački građani preuzmu kontrolu nad sopstvenim izbornim procesom, koji je bio pod supervizijom međunarodne zajednice od 1996 godine.

U nastavku je Konačni izvještaj CCI i Mreže nevladinih organizacija koji sadrži detaljne informacije o nadgledanju procesa glasanja i prebrojavanja glasačkih listića, koji je baziran na više od 4000 izvještaja primljenih od strane građanskih posmatrača-volontera sa 62 % od ukupnog broja biračkih mjesta u BiH.

Pored posmatranja procesa glasanja na dan izbora, posmatrači su nadgledali i proces prebrojavanja glasačkih listića na biračkim mjestima, u Centru za prebrojavanje nepotvrđenih glasačkih listića, listića za glasanje u odsustvu i glasačkih listića građana koji su glasali u inostranstvu.

Na osnovu zapažanja i izvještaja, zaključili smo da su protekli Opštinski izbori generalno odvijali u slobodnom i fer okruženju.

Takođe bismo željeli istaći pozitivnu ulogu procesa edukacije glasača, kojim su građani upoznati sa novinama u Izbornim pravilima i propisima. Manji broj nevažećih listića u odnosu na prethodne izbore je potvrda uspjeha procesa edukacije glasača.

Iako je generalno sprovođenje ovih izbora bilo pozitivno, posmatrači CCI i Mreže NVO-a su zabilježili neke neregularnosti kao i administrativne probleme koji uključuju :

- veliki broj građana čija imena nisu pronađena na biračkim spiskovima, koji su u nekim slučajevima vraćeni sa biračkih mjesta bez kvalitetne informacije gdje i kako mogu ostvariti svoje građansko pravo da glasaju,
- nedovoljnu ažurnost izborne administracije,
- nedovoljnu educiranost članova Opštinskih izbornih komisija (OIK) i Biračkih odbora,
- nedostatak transparentnosti u Centru za prebrojavanje u Sarajevu, i
- nedovoljna educiranost građana o izbornim Pravilima i propisima.

Temeljeno na iskustvima i zapažanjima građana-volontera tokom edukacije i nadgledanja samog izbornog dana, Centri Civilnih Inicijativa i Mreže NVO Bosne i Hercegovine

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRADANSKO NADGLEĐANJE IZBORA»

preporučuju, prvenstveno cjelokupnoj javnosti Bosne i Hercegovine kao i organizatoru izbora, sljedeće :

1. Parlamentarne i neparlamentarne političke partije i zainteresovani građani iz oba entiteta Bosne i Hercegovine trebaju razviti konstruktivan i demokratski dijalog da bi smo u što skorije vrijeme imali usvojen izborni zakon, čime bi smo izgradili povjerenje javnosti i izbjegli konfuzije koje nastaju stalnim mjenjanjem odredbi Privremenih pravila i propisa.
2. Da bi se izborni proces nesmetano odvijao potrebno je uspostaviti bolji i blagovremeni protok informacija unutar organizacijskog sistema za sprovođenje izbora.
3. Izborna administracija treba poduzeti sve neophodne akcije da bi se osiguralo da svi građani koji imaju pravo glasa dobiju priliku da glasaju. Svim građanima biračima treba uputiti prije izbora poziv za izlazak na izbore, koji će sadržati šifru i adresu biračkog mjesta na kojem će građanin glasati i redni broj građanina na biračkom spisku.
4. Članovi Opštinskih izbornih komisija i Biračkih odbora trebaju biti kvalitetnije educirani i organizirani da bi omogućili konstantno i pravilno provođenje svih izbornih procedura.
5. NVO- sektor bi trebao biti aktivnije uključen u nadgledanje svih aspekata izbornog procesa

CCI i Mreža NVO vjeruje se da će naš angažman na Aprilskim izborima i preporuke koje smo dali u konačnom izvještaju doprinijeti boljoj pripremi, organizaciji i sprovedbi narednih izbora, što nam je svima zajednički cilj.

Posmatrači-volonteri Centara Civilnih Inicijativa i Mreže NVO BiH i dalje će biti **OKO**(Odlucno,Korektno, Odgovorno) građana Bosne i Hercegovine, koje posmatra i osigurava da se njihov glas čuje.

I. Uvod

Mreža NVO Bosne i Hercegovine i Centri Civilnih Inicijativa su na osnovu iskustva iz 1997. i 1998. godine, samostalno organizovali kampanju «GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA 2000».

Kampanja građanskog nadgledanja izbora, istorijski važna inicijativa, okupila je 254 NVO-a iz cijele BiH, angažujući 4280 građana iz oba entiteta, svakog kantona, regiona i opštine BiH koji su svojim aktivnim, volonterskim učešćem dali doprinos za sprovođenje slobodnih i fer izbora. Velik broj građana koji su volontirali u ovoj kampanji pokazuje spremnost i želju NVO sektora i građana BiH da u narednom periodu preuzmu kontrolu nad izbornim procesima u svojoj državi.

Ovaj izvještaj je baziran na više od 4000 izvještaja primljenih od naših posmatrača sa nešto više od 62 % biračkih mjesta. Na osnovu zapažanja i izvještaja, zaključili smo da su protekli Opštinski izbori bili fer i slobodni. Iako je, generalno gledajući, sprovođenje ovih izbora bilo pozitivno naši posmatrači su zabilježili neke neregularnosti kao i administrativne probleme koji uključuju : nedovoljnu ažurnost izborne administracije, nedovoljnu educiranost članova Opštinskih izbornih komisija, biračkih odbora i građana i slabo poznavanje izmjenjenih odredbi Pravila i propisa. Najveća zabrinutost CCI i NVO Mreže je veliki broj građana čija imena nisu pronađena na biračkim spiskovima, koji su u nekim slučajevima vraćeni sa biračkih mjesta bez kvalitetne informacije gdje i kako mogu ostvariti svoje građansko pravo.

Naša detaljna zapažanja i preporuke predstaviti ćemo u nastavku izvještaja.

II. Pozadina

Od 1996. godine u BiH su četiri puta organizovani izbori. Sve ove izbore je organizovala i implementirala međunarodna zajednica u koordinaciji i pod supervizijom Organizacije za bezbjednost i saradnju u Evropi (OSCE).

Opštinski izbori 2000 godine su drugi po redu opštinski izbori u BiH od potpisivanja Dejtonskog sporazuma. Razlika od prošlih opštinskih izbora je u uvođenju otvorenih lista te što je mandat opštinskih predstavnika četiri godine, a ne dvije kako je to bilo 1997. Ovi izbori su predstavljali proces tranzicije u kojem je dio odgovornosti prepušten bosanskohercegovačkim izbornim službenicima. Značaj preuzimanja odgovornosti od strane domaće izborne administracije i građana za sprovođenje izbora u slobodnim i fer uslovima postaje još važniji zbog smanjenja uloge međunarodne zajednice. Kako se međunarodna supervizija izbora smanjuje vrlo je važno ojačati sposobnosti bosanskohercegovačkih građana da nadgledaju svoje izbore i da osiguraju njihovo fer i slobodno sprovođenje. Nadgledajući izbore bosanskohercegovački građani povećavaju

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRADANSKO NADGLEDANJE IZBORA»

kontrolu a samim tim i povjerenje građana u izborni proces. To doprinosi jačanju i širenju Mreže NVO-a koja bi u budućnosti zemlje bila kotač za pokretanje i osiguravanje transparentnosti demokratskih procesa u BiH.

Mreža NVO BiH proistekla je kao produkt rada Centra Civilnih Inicijativa i Regionalnih koalicija NVO-a, radi potrebe za nezavisnim i nepristrasnim nadgledanjem izbora u BiH. U toku sprovođenja Kampanje građanskog nestranačkog nadgledanja izbora 1998. godine, Centri Civilnih Inicijativa su inicirali formiranje četiri Regionalne koalicije nevladinih organizacija na području Banjalučke regije, Tuzlanskog kantona, Hercegovačko neretvanskog kantona i Sarajevskog kantona.

Projekat Informativne kampanje o Stalnom izbornom zakonu 1999 godine, bio je naredni korak poduzet od strane članica Mreže NVO-a, a u koordinaciji Centara Civilnih Inicijativa.

Avgusta 1999, OSCE je pristupio sa prijedlogom da CCI zajedno sa partnerima organizuje Kampanju nestranačkog nadgledanja opštinskih izbora 2000. godine.

CCI je prihvatio ovaj izazov i formirao Mrežu NVO Bosne i Hercegovine koja se sastoji od 12 regionalnih koalicija NVO-a. Mnoge nevladine organizacije, članice regionalnih koalicija, su učestvovala u nadgledanju izbora 1998, zajedno sa Centrima Civilnih Inicijativa i OSCE-om.

Centri Civilnih Inicijativa (CCI) je jedna od prvih bosanskohercegovačkih, nestranačkih, nevladinih organizacija koja je registrovana i djeluje u oba entiteta. Misija CCI je podsticanje i promovisanje aktivnog učešća građana u demokratskim procesima i jačanje kapaciteta organizacija i građana s ciljem uspješnog rješavanja problema u zajednicama širom BiH.

To se ostvaruje kroz tri programska područja: podizanje nivoa javne svijesti, razvoj lokalnog zastupanja i razvoj koalicionog zastupanja. Aktivnostima koalicionog zastupanja, CCI omogućava građanima BiH da učestvuju u širokom spektru kampanja i na taj način utiču na društvene procese i prosperitet bosanskohercegovačkog društva. CCI je odigrao primarnu ulogu u razvoju Mreže NVO-a BiH i ima već od ranije veliko iskustvo u procesu organizovanja nadgledanja izbora.

Ciljevi i principi organizovanja i djelovanja CCI i Mreže NVO

Globalni cilj je podsticanje aktivnog učešća građana u demokratskim procesima, fokusiranjem na sam izborni proces kroz nepristrasni napor građanskog nadgledanja izbora.

Ciljevi kampanje su :

- Osigurati fer i slobodne izbore
- Promovisati učešće građana u izbornom procesu i ideju volonterizma
- Otkrivanje i praćenje neregularnosti u izbornom procesu
- Poboljšati izborna pravila i propise dajući nepristrasnu informaciju
- Ojačati Mrežu NVO-a u Bosni i Hercegovine s ciljem aktivnijeg angažovanja u izgradnji civilnog društva

Principi djelovanja CCI i Mreže NVO Bosne i Hercegovine su :

- Nestranačko i nevladino djelovanje
- Neprofitabilnost
- Odgovornost i objektivnost
- Transparentnost i nezavisnost rada
- Multietnička, polna, starosna i teritorijalna zastupljenost
- Ravnopravnost NVO-a u Kampanji građanskog nadgledanja izbora

III. Predizborne aktivnosti

Aktivnosti kampanje GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA generalno se mogu podijeliti u tri kategorije i to :

- edukacija građana birača
- akreditovanje posmatrača
- ostale predizborne aktivnosti

Edukacija građana birača

Organizovanjem seminara i sastanaka sa malim grupama građana, Mreža NVO BiH i CCI su direktno educirali 4600 građana, a indirektno preko 8000 građana i to na slijedeće teme: značaj izbora, izborna pravila i propisi, odgovornost izabranih predstavnika, značaj nadgledanja izbora, uloga građana u demokratskim procesima, način popunjavanja glasačkih listića i transparentnost. Prateći edukacioni materijali Mreže i CCI kao i brošure OSCE'-a su podijeljeni na sastancima i seminarima .

Ovo je uključilo 11 seminara za srednjoškolce koji stižu pravo glasa ove godine , 11 seminara otvorenog tipa za ostale građane i 92 diskusione sesije u regijama : Banja Luka, Tuzla, Zvornik, Rudo, Sanski Most, Brčko, Prijedor, Sarajevo, Mostar, Trebinje.

(Prilog tabelarni pregled edukacionih sastanaka i seminara po regijama sa brojem učesnika)

Aktivnosti akreditovanja posmatrača

U cilju poboljšanja procesa akreditacije građanskih posmatrača uloženi su zajednički naponi OSCE -a, OIK (Opštinskih Izbornih komisija), CCI i NDI (Nacionalni Demokratski Institut). Zajedno smo radili na stvaranju procesa , koji građanima daje slobodu da posmatraju izbore kao dio nevladinog sektora i također smo pojednostavili proces izdavanja akreditacijskih bedževa .Uz to, građanski posmatrači su potpisivali Izjavu o Nepristrasnosti (*Primjerak u prilogu*) koja je izdata od strane CCI i Mreže NVO BiH, a koja je u skladu sa Pravilima i propisima Privremene izborne komisije . Ovom Izjavom se građanski posmatrači obavezuju da će poštovati izborna pravila i propise. Izmjenjena procedura štiti građansko pravo da rade volonterski i pruža im sigurnost u uspjeh njihovih napora.

CCI je bio zadužen da iskordinira da svi regrutovani posmatrači kampanje «GRAĐANSKOG NADGLEDANJA IZBORA» budu pravovremeno i valjano akreditovani od strane OSCE-a.

Ostale predizborne aktivnosti

Koristeći raznolike metode regrutovanja volontera , CCI i Mreža NVO su uspjeli regrutovati 4804 volontera posmatrača, od kojih je 4280 kroz 140 treninga obučeno o tehnikama nadgledanja procesa glasanja i prebrojavanja glasačkih listića i sa načinom popunjavanja izvještaja.

U cilju što bolje pokrivenosti biračkih mjesta, izvršeno je razmještanje volontera posmatrača na osnovu slijedećih kriterija:

- podjednaka zastupljenost ruralnog i gradskog područja
- veličini biračkog tijela na pojedinim glasačkim mjestima
- eventualni incidenti i nepravilnosti koje su se desile na nekim biračkim mjestima, na prethodnim izborima

Ovo je urađeno u suradnji sa međunarodnim i domaćim organizacijama koje su učestvovala u građanskom nadgledanju izbora.

IV Nadgledanje izbornog dana

Kroz ovu istorijsku inicijativu 4280 građana-volontera na 2078 biračkih mjesta posmatralo je proces glasanja i prebrojavanja na opštinskim izborima . Njihov zadatak je bio da posmatraju i izvještavaju o nepravilnostima, koje se dese na biračkim mjestima i izvan njih kako bi nadležni organi za organizovanje izbora o tome bili obaviješteni. Građanski posmatrači volonteri su obraćali pažnju na: **nelegalno glasanje, nemogućnost**

glasanja, varanja-pritisak, pridržavanja vremenskih termina na biračkim mjestima i druga kršenja pravila izbornog procesa.

Građani-volonteri posmatrali su i proces prebrojavanja glasova u Centru za prebrojavanje nepotvrđenih glasačkih listića, listića za glasanje u odsustvu i glasačkih listića građana koji su glasali iz inostranstva.

(*Prilog pregled broja pokrivenih mjesta po regijama i broja posmatrača*)

Na sam izborni dan, posmatrači volonteri Mreže NVO-a i CCI su primjetili da su biračka mjesta dobro organizovana i da građani mogu glasati na način predviđen izbornim Pravilima i propisima. Većina posmatrača u svojim izvještajima navodi dobru saradnju i kooperativnost članova biračkih odbora što doprinosi povećanju transparentnosti izbornog procesa.

Posmatrači su zabilježili u svojim izvještajima postojanje nevažećih glasačkih listića i upoređujući ove podatke sa podacima sa prethodnih izbora, CCI i Mreža NVO su ustanovili da je u odnosu na prethodne izbore broj nevažećih glasačkih listića bio znatno manji , iako su izbori provedeni po izmijenjenim Pravilima i propisima . Ova činjenica pokazuje bolje razumjevanje procesa glasanja od strane građana, zahvaljujući radu OSCE-a, IFES-a, CCI-a i Mreže NVO BiH i ostalih koji su provodili edukaciju građana birača .

Podržavamo sve organizacije koje ulažu napore u aktivnosti edukacije građana birača, da sa tim nastave i za naredne izbore kako bi se broj nevažećih glasačkih listića sveo na minimum, posebno zbog toga što će se naredni opšti izbori provoditi po izmijenjenim Pravilima i propisima.

Iako je generalno mišljenje vezano za izbore pozitivno, primjećeno je nekoliko nepravilnosti i propusta koji moraju biti zabilježeni i trebaju biti ispravljani na budućim izborima.

Izborna administracija

Posmatrači CCI i Mreže NVO BiH su uočili , kao što je napisano u Preliminarnom izvještaju, da je 38 biračkih mjesta kasnilo sa otvaranjem. Razlozi kašnjenja otvaranja biračkih mjesta bili su različiti od mjesta do mjesta, kao npr. kašnjenje članova biračkog odbora, glasanje članova biračkog odbora, nekompletnost biračkog materijala, neuslovnost biračkog mjesta i drugi , ali ovi problemi su brzo otklonjeni i ova pojava nije utjecala bitnije na izborni proces.

Nedovoljna količina biračkih materijala je jedan od problema koji je dovodio do prekida procesa glasanja, a samim tim stvaranja neugodnosti kod birača, stvaranja dugih redova i nepotrebnih gužvi na biračkim mjestima. Naime, bilo je biračkih mjesta sa nedovoljnim brojem glasačkih listića, ali ova pojava je tipična za biračka mjesta gdje se desio veliki priliv glasaca koji su svoje pravo glasa ostvarivali na nepotvrđenim glasačkim listićima.

Ovakvih slučajeva je bilo u svim regijama, a na biračkom mjestu broj 080A2505, Tojšići do nestanka biračkih listića došlo je čak u dva navrata.

Po našim izvještajima, članovi biračkih odbora nisu se u potpunosti pridržavali Odredbi Privremenih pravila i propisa koji se odnose na pomoć biračima i mogućim izuzecima od uobičajenog postupka glasanja a što je dovelo do toga da slijepe, nepismene i tjelesno nesposobne osobe otežano ostvare svoje građansko pravo glasa. Ova pojava je bila naglašena u ruralnim sredinama i u opštinama regije Doboje.

Izvještaji građanskih posmatrača, ukazuju na nedovoljnu upoznatost izbornih službenika sa procedurama na biračkom mjestu i o poziciji i ulozi nestranačkih građanskih posmatrača tj. Zakonskoj regulativi koja definiše tu poziciju. Tipičan primjer je bio nepoznavanje izmjenjene direktive PIK br. 129 a koja se odnosi na građanske posmatrače.

Na osnovu primjedbi od strane nestranačkih građanskih posmatrača predsjedavajući i članovi biračkih odbora su blagovremeno uklanjali greške u toku izbornog procesa. Najviše ovakvih primjera imamo u opštini Nevesinje, Sanski Most, Banja Luka, Derventa, Orašje.

Možemo reći da su ove godine Izborni službenici bili spremniji i bolje shvatili ulogu građanskih posmatrača, ali još uvijek ima mjesta za poboljšanje, naročito kada je u pitanju edukacija članova biračkih odbora. Naši posmatrači su primjetili, da su akreditacije izdavane u zadnji čas kao npr. u opštinama Modriča, Srpsko Sarajevo, Hadžići, Teslić, Mostar i to nakon intervencije organizatora izbora ili koordinatora nadgledanja izbora. Nastala je i konfuzija oko naših bedževa sa natpisom «GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA». Birački odbori građanima posmatračima nisu dozvolili nošenje bedževa na biračkom mjestu, tvrdeći da imaju političku pozadinu. Ova pojava je u najvećoj mjeri bila prisutna u Bijeljini, Ugljevik, Čapljini.

Pojedini birački odbori nisu dozvolili pristup građanskim posmatračima na biračko mjesto, jer su zbog nepoznavanja uloge i načina procesa akreditacije nestranačkih posmatrača na iste primjenjivali proceduru koja se odnosi na stranačke posmatrače. Ovi nesporazumi najizraženiji su bili u Doboju, K.Dubici, Travniku, Zenici, Kladrju, Živinicama, Rudom.

Međunarodni supervizori su se sa uvažavanjem i poštovanjem odnosili prema građanskim posmatračima, ali bilo je slučajeva njihove nedovoljne educiranosti npr. u opštini Banjaluka Supervizor nije dozvolio pristup građanskim-posmatračima na biračko mjesto.

Birački spiskovi

U većini slučajeva javljali su se problemi sa biračkim spiskovima. Većina primjećenih problema se odnosila na veliki broj birača čija imena nisu bila na biračkim spiskovima.

Ova pojava je bila prisutna u svim regijama odnosno opštinama i naši izvještaji kazuju da je ovaj broj bio 10 % od upisanih birača, a nekim slučajevima i preko 30 %. Ovi birači su vraćani sa biračkih mjesta bez mogućnosti popunjavanja glasačkih listića. Dok su neke od ovih osoba mogle otići da glasaju na biračkim mjestima za glasanje u odsustvu, mnoge od njih nisu bile zainteresovane za takav postupak ili su bile u potpunosti obeshrabrene pa su odustajale od glasanja. U mnogo slučajeva, članovi biračkih odbora nisu objasnili biračima opcije koje stoje pred njima da bi riješili ovaj problem, tako da ne možemo reći koliko je ljudi našlo svoje ime na biračkom spisku na drugim biračkim mjestima.

Posebna zabrinutost se tiče kriterija na osnovu kojih su građani bili raspoređeni na biračka mjesta jer su naši posmatrači zabilježili slučajeve gdje su članovi jedne porodice bili raspoređeni na različita biračka mjesta. Neki od birača bili su raspoređeni na biračka mjesta udaljena i preko 25 km kao što je zabilježeno u opštini Doboju.

Kritične situacije i incidenti

U toku procesa biranja bilo je pojedinačnih incidenata varanja i pritisaka na birače od strane jedne ili više osoba (čak i od članova Biračkog odbora), za koga da glasaju. Uključujući izvještaje naših posmatrača ovakvi slučajevi su primjećeni u slijedećim opštinama Teslić, Petrovo, Ilijaš, Cazin, Jablanica kao i u opštinama Teslić, Kozarska Dubica, Cazin, gdje je na birače vršen pritisak za koga da glasaju, od strane članova Biračkog odbora.

Kako smo objavili u Preliminarnom izvještaju, u opštini Stolac došlo je do ometanja procesa izbora na nekoliko biračkih mjesta od strane predstavnika kandidacione stranke. Podržavamo Izbornu apelacionu potkomisiju na blagovremenom razmatranju i razrješavanju ove situacije.

Nekoliko osoba pokušalo je glasati u ime druge osobe na biračkim mjestima u opštinama Čajniče, Velika Kladuša, Goražde i Travnik, ali najviše takvih slučajeva desilo se u Kozarskoj Dubici na biračkom mjestu broj 008B2009.

Uočena je i pojava glasanja bez identifikacijskog dokumenta na biračkim mjestima u opštinama Čapljina, Kozarska Dubica, Novi Travnik i druge, a najizraženija je bila na glasačkom mjestu 174A2001, opština Neum.

Ovakve pojave nisu bile raširene i čestitamo izbornim službenicima što su na vrijeme zaustavljali ovakve slučajeve, ali takođe preporučujemo da se ovakve pojave na narednim izborima uopšte ne dozvole.

Prebrojavanje

Generalno gledajući prebrojavanje je proteklo u skladu sa Izbornim Pravilima i propisima i na transparentan način, ali zbog kompleksnog procesa Izborni službenici su djelovali ili zbunjeno ili nedovoljno educirano tako da je ovaj proces dugo trajao.

Prebrojavanje u Centru za prebrojavanje nepotvrđenih glasačkih listića, listića za glasanje u odsustvu i biračkih listića građana koji su glasali iz inostranstva generalno je proteklo po Privremenim pravilima i propisima PIK-a, ali naši posmatrači su zabilježili da svi koraci u ovom procesu nisu bili dovoljno transparentni, jer centralni računar nije bio dostupan posmatračima i nije bilo mogućnosti nadgledanja unošenja rezultata iz tehničkih razloga. Skrećemo pažnju organizatoru izbora da je za naredne izbore potrebno obezbjediti tehničke uslove koji će omogućiti transparentnost kompletnog procesa prebrojavanja glasova.

V. Preporuke

Želimo iskoristiti priliku da naglasimo činjenicu da su CCI i Mreža NVO BiH uspjeli napraviti istorijski korak u Bosni i Hercegovini odnosno organizovati najveću građansku kampanju u novijoj istoriji naše zemlje. Ono za što se mi zalažemo i što je u skladu sa našim aktivnostima je izgraditi i osigurati efikasno i uspješno funkcionisanje izbornog sistema zasnovanog na demokratskim principima.

Temeljeno na iskustvima i zapažanjima, građana volontera Centara Civilnih Inicijativa i Mreže NVO Bosne i Hercegovine, tokom edukacije i nadgledanja samog izbornog dana, mi nudimo prvenstveno cjelokupnoj javnosti Bosne i Hercegovine kao i organizatoru izbora slijedeće preporuke :

1. Parlamentarne i neparlamentarne političke partije i zainteresovani građani iz oba entiteta Bosne i Hercegovine trebaju razviti konstruktivan i demokratski dijalog da bi smo u što skorije vrijeme imali usvojen izborni zakon, čime bi smo izgradili povjerenje javnosti i izbjegli konfuzije koje nastaju stalnim mjenjanjem odredbi Privremenih pravila i propisa.
2. Izborne vlasti trebaju poduzeti sve neophodne akcije da bi se osiguralo da svi građani koji imaju pravo glasa dobiju priliku da glasaju. Svim građanima biračima treba uputiti prije izbora poziv za izlazak na izbore, koji će sadržati šifru i adresu biračkog mjesta na kojem će građanin glasati, a i redni broj građanina na biračkom spisku. Nevladine organizacije bi trebale organizovati kampanju pozivanja građana da provjere svoju registraciju ako nisu dobili poziv za izlazak na izbore.
3. Propisi i pravila koji se odnose na glasanje bolesnih i nemoćnih na narednim izborima bi se trebala dosljedno primjeniti.

4. Da bi se izborni proces nesmetano odvijao potrebno je uspostaviti bolji i blagovremeni protok informacija unutar organizacijskog sistema za sprovođenje izbora.
5. Članovi Opštinskih izbornih komisija i Biračkih odbora trebaju biti kvalitetnije educirani i popunjeni osobama sa dobrim organizacionim sposobnostima.
6. Na osnovu dosadašnjeg iskustva stečenog kroz Kampanje nadgledanja izbora 1997., 1998. i 2000. godine , smatramo da je neophodno da se NVO-e uključe u nadgledanje svih aspekata izbornog procesa (kreiranje izbornih pravila i propisa, političkih kampanja, rad OIK-a, registracije birača, registracije kandidata, implementaciju izbornih rezultata itd.).

VI. Zaključci

Smatramo da je naš angažman u proteklim izborima bio u potpunosti opravdan, te da je postigao zacrtane ciljeve.

Sve aktivnosti Kampanje građanskog nadgledanja opštinskih izbora bili smo u mogućnosti sprovesti uz finansijsku podršku Vlade SAD-a i Kanadske ambasade, OTI-a i SOROS Fondacije koja nam je pomogla izraditi WEB stranicu. Pored finansijske podrške CCI je takođe dobio tehničku asistenciju od NDI kao podršku i materijale od OSCE.

Nadamo se da će naše preporuke koje smo dali u ovom izvještaju doprinijeti boljoj pripremi, organizaciji i sprovedbi narednih izbora, što nam je svima zajednički cilj. Volonteri posmatrači CCI i Mreže NVO BiH i dalje će biti OKO(Odlucno, Korektno, Odgovorno) građana Bosne i Hercegovine, koje gleda i osigurava da se njihov glas čuje.

Izvještaj sačinili :

Osoblje CCI i predstavnici partnerskih NVO organizacija.

Kontakt osobe :

Zlatan Ohranović, Izvršni direktor

tel. 066 187 217 fax 035 250 147 e-mail ccituzla@Žbih.net.ba

Ljubo Janjić, menadžer projekta

tel. 066 195 675 fax 033 233 597 e-mail ccisar@Žbih.net.ba

Majda Behrem Stojanov, odnosi sa javnošću

tel. 066 175 767 fax 036 580 556 e-mail ccimo@Žbih.net.ba

**PARTNERSKE ORGANIZACIJE Centra Civilnih Inicijativa
PROJEKAT "GRADANSKO NADGLEDANJE IZBORA 2000"**

- 1. NVO "DEMOKRAT" Stupari - Kladanj**
kontakt osoba: Mersad Avdić,
tel. 035/ 626 - 393
- 2. NVO "Centar informativno pravne pomoći"- Zvornik**
kontakt osoba: Milena Savić,
tel. 056/ 584 - 396
- 3. NVO Forum "Istok" - Rudo**
kontakt osoba: Radomir Jagodić,
tel. 057/ 783- 204
- 4. NVO "Independent "-Zenica**
kontakt osoba: Čičak Gordana,
tel.032/ 418- 685
- 5. NVO "Udruženje penzionera"- Gradiška**
kontakt osoba: Đuro Mikić,
tel. 051/815 -251
- 6. NVO "Korak"- Kozarska Dubica**
kontakt osoba :Branko Savić,
tel.052/411 - 048
- 7. NVO "Familija"- Sanski Most**
kontakt osoba:Senka Jakupović,
tel. 037/ 81- 387
- 8. NVO "Klub 92"- Doboj**
kontakt osoba :Aleksandar Šakota,
tel. 053/ 221- 424
- 9. NVO "Prijateljice"- Konjic**
kontakt osoba: Ramiza Zukanović,
tel. 036/ 755- 223
- 10. NVO "Stope nade"- Nevesinje**
kontakt osoba: Milena Kisić,
tel. 059/ 601 - 473
- 11. NVO "Unija žar"- Sarajevo**
kontakt osoba: Sanija Avdagić,
tel. 033/ 205- 010
- 12. NVO "Centar za građansku suradnju"- Livno**
kontakt osoba:Livija Baljak,
tel. 034/ 25 - 885

I. Pregled održanih diskusionih sesija i broja učesnika

<i>Sektor</i>	<i>Regija</i>	<i>Broj diskusionih sesija</i>	<i>Broj učesnika</i>
Tuzla	Tuzla	20	483
	Rudo	12	240
	Zvornik	15	375
		47	1098
Banja Luka	Banja Luka	26	531
	Prijedor	24	547
	Una Sana	8	146
		58	1224
Mostar	Mostar	20	419
	Sarajevo	30	598
	Trebinje	14	321
		64	1338
Ukupno		169	3660

II. Pregled održanih seminara i broja učesnika

<i>Sektor</i>	<i>Regija</i>	<i>Broj seminara</i>	<i>Broj učesnika</i>
Tuzla	Tuzla	2	75
	Rudo	2	72
	Zvornik	2	86
		6	233
Banja Luka	Banja Luka	2	144
	Prijedor	2	60
	Doboj	2	87
	Una Sana	2	132
		8	423
Mostar	Mostar	2	57
	Sarajevo	2	86
	Livno	2	48
	Trebinje	2	75
		8	266
Ukupno		22	922

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRAĐANSKO NADGLEĐANJE IZBORA»

tuzla
matije gupca 19, 75 000
387 (0)75 23 92 66
Fax: 25 01 47
e-mail: ccituzla@bih.net.ba

banja luka
jovana ducica 48, 78 000
387 (0)51 302 238, 310 239
Fax:311 009
e-mail: ccibl@inecco.net

mostar
kalajdziceva 4, 88 000
387 (0)88 58 05 53
Fax: 58 05 56
e-mail: ccimo@bih.net.ba

centers for civic initiatives ° centri civilnih inicijativa ° centri civilnih inicijativa

GRAĐANSKO NADGLEĐANJE IZBORA
ГРАЂАНСКО НАДГЛЕДАЊЕ ИЗБОРА

Izbori u Bosni i Hercegovini 8 April 2000

IZJAVA POSMATRAČA MREŽE NVO

Ja, _____, posmatrač NVO Mreže izjavljujem :
(ime i prezime)

- A) Nisam stranački dužnosnik, ni kandidat na Općinskim izborima, 8 aprila 2000. godine u Bosni i Hercegovini.
- B) Poćtovaću Pravila i propise Privremene izborne komisije.
- C) U potpunosti razumijem dužnosti , prava i odgovornosti nestranačkog posmatrača.
- D) Obavezujem se da ću svoje dužnosti obavljati nepristrasno, objektivno i da ću se držati instrukcija za posmatranje datim od Mreže NVO-a.
- E) Vlastoručnim potpisom na obrascima za izvještavanje, odgovaram za istinitost upisanih podataka.
- F) Obavezujem se da ću popunjene obrasce za izvještavanje vratiti u dogvorenom roku nadležnoj osobi Mreže NVO-a.

Datum : __. __. 2000 godine

Potpis posmatrača

Adresa : _____

JMBG

Telefon : _____

OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE – A1

Poštovani posmatrači i posmatračice Mreže NVO-a molimo Vas da ispunite ovaj obrazac, te nakon zatvaranja biračkog mjesta predate ga svojoj kontakt osobi prema dogovoru.

Ime i prezime posmatrača: _____

Datum: _____

Vrijeme dolaska: _____

Vrijeme odlaska: _____

Opština: _____

Broj biračkog mjesta: _____

Broj telefona: _____

Ime i prezime Presjednika Biračkog Odbora: _____

1. Da li Vam je bio uskraćen pristup unutar biračkog mjesta? DA/NE
Ako da, zašto? _____

2. Da li je biračko mjesto bilo otvoreno na vrijeme? DA/NE
Ako ne, zašto? Kada je otvoreno? _____

3. Da li je bilo kakvih oblika zastrašivanja u, i van biračkog mjesta? DA/NE
Ako da kojih? _____

4. Da li je glasačka kutija bila otvorena prije otvaranja biračkog mjesta? DA/NE
Ako ne, pojasnite? _____

5. Da li je unutar i van biračkog mjesta bilo propagandnih plakata? DA/NE
Ako da, opišite _____

6. Da li je nekome bilo uskraćeno pravo glasa? DA/NE
Ako da, zašto? _____

7. Da li je bilo izdavanja glasačkih listića bez provjere identifikacijskih dokumenata DA/NE
Molimo Vas da ih navedete _____

8. Je li bila osigurana tajnost glasanja? DA/NE
Ako ne, na koji način _____

9. Da li je na poziv bolesnih i nemoćnih birača glasanje se odvijalo prema predviđanim pravilima? DA/NE
Ako ne, molimo Vas objasnite _____

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRADANSKO NADGLEĐANJE IZBORA»

10. Da li je na biračkom mjestu bilo prisustvo uniformisanih predstavnika policije i vojske, i da li se je pridržavalo propisanih pravila u ovakvim slučajevima? DA/NE
Ako ne objasnite _____
11. Da li ste primjetili uznemiravanje birača nagovaranjem ili preporukom nekoga od prisutnih? DA/NE
Ako da, od koga _____
12. Da li je biračko mjesto bilo zatvoreno na vrijeme? DA/NE
Ako ne, zašto? _____
Kada je bilo zatvoreno? _____
13. Jeste li prisustvovali prebrojavanju? DA/NE
14. Kada je počelo prebrojavanje? _____
15. Da li ste primjetili bilo kakve nepravilnosti kod prebrojavanja glasačkih listića? DA/NE
Ako da, koje _____
16. Koliki je bio broj nevažećih listića? _____
17. Da li je postojalo određenih problema prilikom prebrojavanja? DA/NE
Ako da, kojih? _____
18. Da li se je prebrojavanje i upisivanje u predviđene obrasce odvijalo prema uputama iz ovog priručnika?
DA/NE
Ako ne, molimo Vas objasnite _____
19. Kada je završeno prebrojavanje? _____
20. Napomena i dodatni komentari:

POSMATRAČ

**Pregled pokrivenosti biračkih mjesta i angažovanosti
volontera posmatrača**

Regija	Broj pokrivenih biračkih mjesta	Broj sjedećih posmatrača	Broj šetajućih posmatrača	Ukupno
Tuzlanski kanton	235	464	16	480
Ze-Do kanton i Srednjobosanski kanton	268	546	28	518
Rudo region	138	263	7	270
Birač regija (Zvornik)	181	362	13	375
Regija Banja Luka	261	522	18	540
Regija Prijedor	165	324	14	338
Regija Doboj	163	327	13	340
Unsko Sanski kanton	133	266	11	277
Hercegovačko neretvanski kanton	136	273	12	285
Regija Livno	78	140	12	152
Regija Trebinje	96	192	7	199
Regija Sarajevo	224	422	28	450
Ukupno	2078	4101	179	4280

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA»

tuzla
matije gupca 19, 75 000
387 (0)75 23 92 66
Fax: 25 01 47
e-mail: ccituzla@bih.net.ba

banja luka
jovana ducica 48, 78 000
387 (0)51 302 238, 310 239
Fax:311 009
e-mail: ccibl@inecco.net

mostar
kalajdziceva 4, 88 000
387 (0)88 58 05 53
Fax: 58 05 56
e-mail: ccimo@bih.net.ba

centers for civic initiatives ° centri civilnih inicijativa ° centri civilnih inicijativa

GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA
ГРАЂАНСКО НАДГЛЕДАЊЕ ИЗБОРА

PRELIMINARNI IZVJEŠTAJ

Opštinski izbori u BiH, April 2000

Sarajevo, 09 April 2000 godine

I. Pozadina i predstavljanje

Centri Civilnih Inicijativa (CCI) je bosanskohercegovačka, nestranačka, nevladina organizacija čija je misija da postiče aktivno učešće građana u demokratskim procesima kroz tri polja aktivnosti i to: podizanje nivoa javne svijesti, razvoju lokalnog i razvoju koalicionog zastupanja. Aktivnostima koalicionog zastupanja CCI omogućava građanima učešće u širokom spektru kampanja i društvenim procesima kako bi građani uticali na razvoj i prosperitet bosanskohercegovačkog društva.

CCI je uključen u aktivnosti zastupanja interesa građana još od 1996. godine. Već od 1997. godine radi na organizovanju prvih regionalnih koalicija NVO- a za posmatranje izbora da bi se 1998. i 1999. godine broj regionalnih koalicija povećao i prerastao u Mrežu NVO- a BiH. Aktivnostima kampanje građanskog nadgledanja izbora 2000.Mrežu NVO- a BiH koju danas čini 254 NVO-a iz cijele Bosne i Hercegovine.

Ciljevi kampanje

- Osigurati fer i slobodne izbore
- Promovisati učešće građana u izbornom procesu i ideju volonterizma
- Otkrivanje i praćenje neregularnosti u izbornom procesu
- Poboljšati izborna pravila i propise dajući nepristrasnu informaciju
- Ojačati mrežu NVO-a u Bosni i Hercegovine

Principi djelovanja CCI-a i Mreže NVO-a Bosne i Hercegovine

- Nestranačko i nevladino djelovanje
- Neprofitabilnost
- Odgovornost i objektivnost
- Transparentnost i nezavisnost rada
- Multietnička, polna, starosna i teritorijalna zastupljenost
- Ravnopravnost NVO-a u Kampanji građanskog nadgledanja izbora

II. Aktivnosti:

CCI i Mreža nevladinih organizacija BiH, koju čini ukupno 12 Regionalnih koalicija, nadgledali su proces glasanja i prebrojavanja glasačkih listića u oba entiteta, svakom kantonu, svakom regionu i u svakoj općini BiH.

Kroz ovu istorijsku inicijativu 4266 građana-volontera na preko 2100 glasačkih mjesta posmatralo je glasanje i prebrojavanje 8. Aprila 2000. Njihova odgovornost je bila da posmatraju i izvještavaju o svim nepravilnostima koje se dese na glasačkim mjestima, kako bi one mogle biti proslijeđene nadležnim organima za organizovanje izbora. Građanski posmatrači volonteri obraćali su pažnju na nelegalno glasanje, nemogućnost glasanja, varanja-pritisak, proces glasanja- prebrojavanja glasova, pridržavanja vremenskih termina na glasačkim mjestima i druga kršenja pravila izbornog procesa.

III . INICIJALNO PRIMJEĆENO

Posmatrači CCI i Mreže NVO BiH su uočili po do sada prikupljenim izvještajima da je gotovo u svim opštinama bilo nepotpunih biračkih spiskova na glasačkim mjestima tj. registrovani birači-građani nisu bili informisani o tome na kojem biračkom mjestu trebaju da glasaju. Naši posmatrači su primjetili veliku konfuziju i razočaranost kod građana. Uslijed ovakve situacije veliki broj građana je izjavio da odustaje od glasanja na opštinskim izborima. Obzirom da ovakvi slučajevi utiču na proces demokratizacije u Bosni i Hercegovini, CCI i Mreža NVO-a će uputiti sugestije PIK-u da preduzme određene mjere kako se isto ne bi desilo na narednim izborima. Takođe CCI će tražiti podršku kako bi se mogao uključiti u sve komponente izbornog procesa ,uključujući rad OIK-ova, određene aktivnosti vezane za registraciju građana birača itd.

Posmatraci CCI-a i Mreze NVO-a su zabilježili da je u opcinama Prijedor i Doboj, na glasackim mjestima za glasanje u odsustvu doslo do situacije gdje gradjani koji su organizirano dosli iz Federacije da glasaju na ovim glasackim mjestima nisu mogli da da pronadju svoja imena na birackim spisovima. Niko od nadleznih organa nije znao da ih uputi na koje glasacko mjesto da idu glasati, pa su i nasi posmatraci reagirali i intervenisali kod OIK-ova koji su rijesili problem.

Posmatrači CCI i Mreže NVO su zabilježili kašnjenje do sat vremena na otvaranju 38 glasačkih mjesta u BiH. Smatramo da ovakvi slučajevi ne mogu bitno uticati na proces izbora, pa bi smo u tom slučaju samo htjeli skrenuti pažnju PIK-a na sprečavanje ovakvih situacija na budućim izborima.

Na vecem broju glasackih mjesta, clanovi Birackih Odbora nisu bili upoznati o prisustvu gradjanskih, nestranackih posmatraca na glasackim mjestima. CCI i Mreza NVO-a ce dati preporuke za poboljsanje edukacije izbornih sluzbenika, kako na narednim izborima ne bi dolazilo do slicnih problema.

Posmatraci CCI-a i Mreze NVO-a su izvjestili da je u Sarajevu, na nekoliko glasackih mjesta doslo do zamjene lokacije i broja glasackog mjesta.

Prema izvjestajima nasih posmatraca, u općini Stolac, na glasackim mjestima 176A2011 i 176A2012 Mile Coko, nosilac liste HSP je prevrtao glasacke kutije, pa je reagovala policija IPTF i lokalna policija. U glasackim kutijama bilo je pocijepanih glasackih listica.

U opštini Neum, nasi posmatraci su zabilježili da je na glasackom mjestu 174A2001 glasacima bilo dozvoljeno glasanje bez identifikacijskih dokumenata.

CCI i Mreza NVO-a ocjenjuju, da su protekli općinski izbori u BiH, bez obzira na određene, navedne slucajeve neregularnosti izbornog toka, tj. kršenja pravila i propisa, sprovedeni fer i koretno. Kao sto smo i ocekivali prisustvo posmatrača CCI-a i Mreže NVO na biračkim mjestima u mnogome je doprinijelo noemetanom provođenju procesa glasanaj i prebrojavanja glasačkih listića.

IV. Izdavanje konačnog izvještaja

Centri Civilnih Inicijativa i Mreža NVO Bosne i Hercegovine će izdati konačni izvještaj sa svim analizama i rezultatima istraživanja o svim slučajevima kršenja pravila, do kraja Aprila tekuće godine.

Rezime ovog izvještaja će biti prezentiran na konferenciji za štampu , koju ćemo vam na vrijeme najaviti.

Izvještaj sačinili :

Osoblje CCI i predstavnici partnerskih NVO organizacija

Kontakt osobe: Ljubo Janjić, menadžer projekta	090 195 675
Majda Behrem Stojanov,odnosi sa javnošću	090 175 767
Sanela Dzebo,koordinator za medije	090 156 818

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA»

**Spisak NVO članica Mreže NVO Bosne i Hercegovine
po Regionalnim koalicijama**

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA»

29. UG "ZDRAVO DASTE", VIŠEGRAD	25. UDRUŽENJE PENZIONERA ŠEKOVIĆI
30. ARS VIŠEGRAD	26. CENTAR INFORMATIVNO PRAVNE
POMOĆI ŠEKOVIĆI
31. UŽ „MOJ DOM“, VIŠEGRAD	27. UDRUŽENJE IZBJEGLIH I RASELJENIH
LICA VLASENICA
32. UG „ONIKS“, VIŠEGRAD	28. MEĐUREG. ORG. SAVEZA SLIJEPIH I
SLABOVIDNIH VLASENICA

REGIONALNA KOALICIJA ZVORNIK

1. NVO „GLAS JAVNOSTI“, BIJELJINA	29. OMLADINSKA ZADRUGA “BOLJI DANI”
VLASENICA
2. BIRO ZA LJUDSKA PRAVA BIJELJINA	30. KLUB MLADIH “SUNCE” ZVORNIK
3. REGIONALNI SAVEZ GLUVIH I
NAGLUVIH BIJELJINA	31. SRPSKI INTELEKTUALNI FORUM
ZVORNIK
4. ORGANIZACIJA ŽENA „LARA“, BIJELJINA	32. SAVEZ STUDENATA TFZ
5. DEMOKRATSKI CENTAR „NOVE NADE“,
BIJELJINA	33. UDRUŽENJE PENZIONERA ZVORNIK
6. UDRUŽENJE PENZIONERA BRATUNAC	34. “KOLO SRPSKIH SESTARA” ZVORNIK
7. OMLADINSKI CENTAR BRATUNAC	35. SAVEZ SLIJEPIH ZVORNIK
8. UŽ “PRIRODA” BRATUNAC	36. DEMOKRATSKI CENTAR “ČITAONICA”
ZVORNIK
9. FORUM ŽENA BRATUNAC	37. OMLADINSKI CENTAR ZVORNIK
10. UDRUŽENJE IZBJEGLIH I RASELJENIH
HAN PIJESAK	38. CENTAR INFORMATIVNO PRAVNE
POMOĆI ZVORNIK
11. UDRUŽENJE OMLADINE “MLADOST”
MILIĆI	39. UDRUŽENJE IZBJEGLIH I RASELJENIH
LICA ZVORNIK
12. UG “NAŠ GLAS” MILIĆI	40. UDRUŽENJE “IZVOR” ZVORNIK
13. CRVENI KRST MILIĆI	41. BORAČKA ORGANIZACIJA ZVORNIK
14. UŽ “ANGELINA” MILIĆI	42. SAVEZ ŽENA RS
15. ORGANIZACIJA ŽENA “ZORA” MILIĆI	
16. UG “MILIĆANIN” MILIĆI	
17. BORAČKA ORGANIZACIJA MILIĆI	
18. UG “ŽIVOT JE LIJEP” MILIĆI	
19. UG “DOMAVIA” SREBRENICA	
20. SAVEZ SLIJEPIH I SLABOVIDNIH
SREBRENICA	
21. BORAČKA ORGANIZACIJA SREBRENICA	
22. UDRUŽENJE MLADIH I ŽENA “SARA”
SREBRENICA	
23. DEMOKRATSKI CENTAR SREBRENICA	
24. BORAČKA ORGANIZACIJA ŠEKOVIĆI	

REGIONALNA KOALICIJA ZENICA

1. UŽ “BREZANKE” BREZA
2. UŽ “KATARINA” FOJNICA
3. CENTAR ZA CIVILNO DRUŠTVO GORNJI
VAKUF
4. FK HALLE JAJCE
5. UG JAJCA JAJCE
6. UG “CMOK” KAKANJ

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA»

7. UDRUŽENJE STUDENATA EKON. FAKULTETA MAGLAJ
8. UG „ MEDEX „ N.TRAVNIK
9. FORUM ŽENA „ SABINA JAMAKOVIĆ " OLOVO
10. FORUM ŽENA TEŠANJ
11. UDRUŽENJE STUDENATA PRAVNOG FAKULTETA TRAVNIK
12. UG " ZAJEDNO " VAREŠ
13. FORUM NVO VAREŠ
14. UŽ " SUMEJA " VISOKO
15. OTVORENO DRUŠTVO "BEHAR " VITEZ
16. SGV-GPR ZAVIDOVIĆI
17. UG "INDEPENDENT" ZENICA
18. ASOCIJACIJA MLADIH "M3M" ZENICA
19. UG " INDEPENDENT JUNIOR " ZENICA
20. UG MJEŠOVITIH BRAKOVA (ZENICE , ZAVIDOVIĆA)
21. SRPSKO GRAĐANSKO VIJEĆE ZENICA
22. UDRUŽENJE RASELJENIH I IZBJEGLIH GRAĐANA ŠIPOVO ZENICA
23. ASOCIJACIJA STUDENATA STUDENTSKOG CENTRA ZENICA
24. UG "LOTOS" ZENICA
25. HO "NAŠA DJECA" ZENICA
26. UG SPORTSKI SAVEZ STUDENATA ZENICA
27. UDRUŽENJE STUDENATA ECC ZENICA

REGIONALNA KOALICIJA DOBOJ

1. UŽ " NADA " DERVENTA
2. UG " KLUB 92 " DOBOJ
3. MDD " MERHAMED " DOBOJ
4. NVO " PRO TEMPORE " DOBOJ
5. ORG.ZA RAZVOJ KREATIVNH AKTIV. MLADIH PETROVO

6. UG " BUDUĆNOST " MODRIČA
7. UMJETNIČKA KOLONIJA " SAVA " SRPSKI BROD
8. OMLADINSKI SAVEZ TESLIĆ

REGIONALNA KOALICIJA PRIJEDOR

1. ODRED IZVIĐAČA " SIMETIĆ ILIJA JEZERO
2. UDRUŽENJE ŽENA KNEŽICA
3. UG "KORAK " KOZARSKA DUBICA
4. NVO " ESKIM " MRKONJIĆ GRAD
5. GRUPA GRAĐANA " DIA " N.GRAD BOS.NOVI
6. HHU " HLEB ŽIVOTA " PRIJEDOR
7. UG " DON " PRIJEDOR
8. UG "PRO TEMPORE " PRIJEDOR
9. FK ŽELJEZNIČAR PRIJEDOR
10. UDRUŽENJE ŽENA " NADA " PRIJEDOR
11. SDD " DOBROTVOR " PRIJEDOR
12. ODRED IZVIĐAČA " DR MLADEN STOJANOVIĆ " PRIJEDOR
13. UG POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA " RAZVITAK " RIBNIK , ŠIPOVO
14. UG " DOC " SRPSKA KOSTAJNICA
15. BORAČKA ORGANIZACIJA SRPSKI SANSKI MOST
16. UDRUŽENJE GRAĐANA " PLIVA " ŠIPOVO

REGIONALNA KOALICIJA UNA SANA

1. KANTONALNO UDRUŽENJE MLADIH "UNA" BIHAĆ
2. DEMOKRATSKI CENTAR „NOVE NADE“ BIHAĆ
3. EKOLOŠKI POKRET „ZELENI“ BOS.KRUPA
4. UG "JEDNAKOST" CAZIN
5. UG „KLJUČKI BISERI „ KLJUČ

Centri Civilnih Inicijativa
Mreža NVO Bosne i Hercegovine
«GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA»

6. UDRUŽENJE LOGORAŠA KLJUČ
7. NVO ČOVJEK U NEVOLJI LUŠCI PALANKA
8. HNO „FENIKS“ SANSKI MOST
9. UG BOSANSKE DUBICE SANSKI MOST
10. HO “DOM MLADIH “ SANSKI MOST
11. NVO “SRCEM DO MIRA “ SANSKI MOST
12. NVO FAMILIJA SANSKI MOST
13. NVO “DOM MLADIH “ VELIKA KLADUŠA

REGIONALNA KOALICIJA BANJA LUKA

1. BORAČKA ORGANIZACIJA ČELINAC
2. UDRUŽENJE POTROŠAČA BANJA LUKA
3. CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA BANJA LUKA
4. MDD “MERHAMET “ BANJA LUKA
5. UG OKC BANJA LUKA
6. UG KRAJINA BANJA LUKA
7. UŽ “DUGA “ BANJA LUKA
8. UG ADV 2001 BANJA LUKA
9. NVO KLUB 15 – 100 BANJA LUKA
10. UG ŽENSKA AKCIJA „ VIDRA „ BANJA LUKA
11. SAVEZ ŽENA GRADA BANJA LUKE BANJA LUKA
12. UG “MOST “ BANJA LUKA
13. UDRUŽENJE ŽENA ČELINAC
14. GRUPA GRAĐANA GRADIŠKA
15. GRUPA GRAĐANA ORAHOVA GRADIŠKA
16. UG GRADIŠKA
17. NVO “IZVOR “ KNEŽEVO
18. NVO UG KOTOR VAROŠ
19. DEMOKRATSKI OMLADINSKI CENTAR LAKTAŠI
20. GRUPA GRAĐANA PRNJAVOR
21. GRUPA GRAĐANA HRVAĆANI PRNJAVOR
22. UDRUŽENJE PENZIONERA SRBAC

REGIONALNA KOALICIJA LIVNO

1. UDRUŽENJE POVRATNIKA “UNAC” DRVAR
2. UŽ “DRVAR 47” DRVAR
3. UŽ LASTA DRVAR
4. RRS CENTAR DRVAR
5. UG FRIENDS DRVAR
6. UG “UNAC” DRVAR
7. UDRUGA PROGNAHNIH I IZBJEGLIH GLAMOČ
8. MDD “MERHAMET” GLAMOČ
9. UDRUGA UDOVICA KUPRES
10. LI WOMAN LIVNO
11. CRVENI KRIŽ LIVNO
12. CENTAR ZA GRAĐANSKU SURADNJU LIVNO
13. CARL LIVNO
14. UG NOVE NADE LIVNO
15. UG EKOLOŠKO UDRUŽENJE “BISTRICA” LIVNO
16. UDRUŽENJE POVRATNIKA U LJUBUŠKI LJUBUŠKI
17. GRAĐANSKI DEMOKRATSKI CENTAR LJUBUŠKI
18. HU MERHAMET TOMISLAVGRAD

REGIONALNA KOALICIJA TREBINJE

1. UDRUŽENJE SLIJEPIH I SLABOVIDNIH IST. HERCEGOVINE BILEĆA
2. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA BILEĆA
3. UG “NAŠA DJECA “ TREBINJE BILEĆA
4. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA GACKO
5. NVO “ IDIS “ GACKO
6. NVO “IDIS “ KALINOVIK
7. UDRUŽENJE IZBJEGLIH I RASELJENIH LICA ČAPLJINA

